

23.3.2023

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 23.3.2023 klo 10:30-11:45

Paikka Teams

Osallistujat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)

johtava asiantuntija Pasi Ovaska, valtioneuvoston kanslia
talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö
tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö
turvallisuuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö
talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö
budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö
tarkastusneuvos Tiina Hallberg, opetus- ja kulttuuriministeriö
talousjohtaja Matti Hyytinen, maa- ja metsätalousministeriö
neuvotteleva virkamies Katariina Kilpeläinen, liikenne- ja viestintäministeriö (Veera Kojon sijaisena)
talousjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
talouspäällikkö Tuula Pietilä, ympäristöministeriö
apulaisjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto
apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori
johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi, Kansaneläkelaitos
johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto / VAHTI-johdoryhmä

assistentti Taru Mäkelä, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri

Kutsuttuina asiantuntijoina

johtava erityisasiantuntija Olli Kärkkäinen, valtiovarainministeriö
erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarainministeriö

Poissa valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen
hallitusneuvos Veera Kajo, liikenne- ja viestintäministeriö
johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö
tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Asialista hyväksyttiin sellaisenaan. Puheenjohtaja tiedotti neuvottelukunnan jäsenmuutoksista.

2 Datahuone tietoon perustuvan päätöksenteon tukena

Johtava erityisasiantuntija Olli Kärkkäinen, valtiovarainministeriö

Olli Kärkkäinen valtiovarainministeriöstä esitteli datahuone-pilottia. Se on käynnistynyt virallisesti vuoden 2023 alusta, mutta taustalla on korona-ajan opit ja kokemukset. Vuoden 2020 alussa huomattiin iso ja nopea tietotarve asioista, joista viralliset tilastot valmistuvat vasta myöhemmin. Tarvittiin reaaliaikaista tietoa sekä pandemiasta että sen talousvaikutuksista. Huomattiin, että laajoille, keskenään yhdisteltäville aineistoille on tarvetta. Vuoden 2022 alussa perustettiin poikkihallinnollinen työryhmä selvittämään, miten nykyistä laajemmin rekisteriaineistojen hyödyntämisen ja data-analyysin avulla voitaisiin tukea tietoon perustuvaa päätöksentekoa eli miten Tilannehuoneen oppeja voitaisiin hyödyntää normaaliaikoina. Tilannehuoneen perustivat keväällä 2020 Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT, Tilastokeskus ja Helsinki Graduate School of Economics.

Datahuonepilottia varten Valtion taloudelliseen tutkimuskeskukseen on perustettu itsenäinen yksikkö, joka toimii yhteistyössä Taloustieteen keskus Helsinki GSE:n ja Tilastokeskuksen kanssa. Pilotti on kolmivuotinen.

Datahuoneen ei ole tarkoitus olla paikka, josta ministeriöt vain tilaavat analyysijä, vaan tarkoituksena on, että myös ministeriöiden asiantuntijat voivat mennä tekemään analyysia tutkijoiden kanssa.

Datahuone on tähän mennessä tuottanut analyysijä mm. sähkön hinnannousun ja sähkötukien vaikutuksista kotitalouksiin, energian hinnannousun vaikutuksista suomalaisiin yrityksiin toimialoittain sekä Ukrainan sodan vaikutuksista Venäjän-kauppaa käyneisiin suomalaisyrityksiin.

Datahuoneen tavoitteena on tuottaa nopeasti tietoa päätöksenteon tueksi muuttuvissa tilanteissa sekä edistää ministeriöiden ja tutkijoiden välistä yhteistyötä. Pilotti arvioidaan vuoden 2025 loppuun mennessä, jonka jälkeen tehdään päätös jatkosta. Kysyntää ja kiinnostusta datahuonepilottia kohtaan on ollut sekä Suomessa että kansainvälisesti.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

4 Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat ja muu valtioneuvoston riskienhallinnan kehittämisen tilannekatsaus (liite 2)

Erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarainministeriö

Terhi Sääskilahti kertoi riskienhallinnan jaoston ajankohtaisista asioista. Jaoston edellisessä kokouksessa 15.3. käytiin läpi riskienhallinnan käsikirjaluonnosta ja siihen tulleita kommentteja. Jaoston kommentteissa nousi erityisesti esille riskien luokittelu sekä tasapaino valtioneuvostotasoisten ydintoimintojen ja virastotason riskienhallinnan välillä. Uutena osa-alueena käsikirjaan toivottiin poikkihallinnollisia riskejä ja niiden hallintaa sekä näkökulmaa valtion yhteisten tukipalveluiden riskienhallintaan. Myös riskienhallinnan prosessien puolella tunnistettiin täsmenämistarvetta. Aikataulusta ollaan hieman jäljessä; käsikirjaluonnos lähtee lausuntokierrokselle huhtikuun aikana. Tavoitteena on, että käsikirja olisi valmis toukokuun loppuun mennessä.

Jaoston kokouksen asialistalla oli myös terminologinen sanastotyö. Kaikki termit ovat saaneet ensimmäiset määritelmänsä ja huomautustekstit ja käsittekaaviot on piirretty. Työ lähtee lausuntokierrokselle huhtikuussa. Sanastotyön on tarkoitus olla valmis kesäkuun loppuun mennessä.

Terhi Sääskilahti kertoi myös riskienhallinnan integroimisesta yhteisiin ydintoimintoihin. Tältä osin eniten huomiota on saanut tulosoikeuden prosessi. Jaoston kokouksessa oli käsittelyssä myös TSI-hanke, joka saa rahoituksen komissiolta. Kumppanina hankkeessa on OECD. Hankkeen perustarkoituksena on tukea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehysten kehittämistä Suomessa. Työ käynnistyy syksyllä ja kestää 1,5 vuotta.

Muissa asioissa Sääskilahti kertoi kyselystä, joka liittyy OECD:n neuvoston suositukseen julkisen hallinnon integriteetistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuuden indikaattoritietojen kansallinen kerääminen on käynnissä. Kyselyn yhteyshenkilöt on saatu ministeriöiltä ja valituilta virastoilta ja kysely on lähetetty. Tietojen keräämistä koordinoi VVC.

5 Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat (liite 3)

Neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

Heli Iirola kertoi sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaisista asioista. Jaoston kokouksessa 8.3. kuultiin esitys TEM:n arviointi- ja vahvistuslausuman laatimisesta. Kokouksessa käytiin läpi myös sisäisen tarkastuksen riippumattomuus ja tiedonsaannin varmistaminen –muistioiden tilanne. Nämä ovat tulleet jaostolle toimeksiantoina korruptionvastaisesta toimenpideohjelmasta. Iirola kertoi, että muistiot ovat valmiina tämän kuun lopussa.

Jaoston kokouksessa perustettiin pienryhmä liittyen jaoston asemaan neuvottelukunnan yhteydessä. Tämä asia on ollut jaoston toimintasuunnitelmassa. Pienryhmässä pohditaan, voisiko jaosto olla kansliapäällikkökokouksen alla tai VVC:n yhteydessä vai jossain muualla. Valmista rakennetta asialle ei ole.

Jaoston toimintasuunnitelmassa on myös yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen VTV:n kanssa. Seuraavaan kokoukseen pyydetään VTV:n edustajia keskustelemaan aiheesta.

Kokouksessa keskusteltiin myös tilauksesta maksuun –tarkastuksesta, joka olisi ministeriöiden yhteinen tarkastusaihe. VM:stä lähtenyt vskp:n allekirjoittama kirje, jossa on pyydetty harkitsemaan yhteistä tarkastusaihetta. Tämä on ensimmäinen ministeriöiden yhteinen tarkastusaihe.

Irola myös mainitsi, että sisäisille tarkastajille järjestettiin raportointikoulutus, jonka toinen osa oli 14.3.

6 Muut asiat

Kimmo Rousku nosti esille DVV:n tuottamat kokonaiskuvapalvelut. JUDO-hanke ja VM:n HAUKKA-hanke päättyvät tämän vuoden lopussa ja nyt jalkautetaan hankkeiden tuotoksia palveluiksi. Näihin liittyen käynnissä on neljä rekrytointiprosessia. Digiturvan osa-alueista tuotetaan kevään aikana raportti, jonka tuloksia voisi esitellä neuvottelukunnalle.

Rousku kertoi myös, että uusi versio digiriskikyselystä on lähetetty julkisen hallinnon organisaatioille vastattavaksi ja vastauksia toivotaan mahdollisimman monelta organisaatiolta.

7 Seuraavat kokoukset

4.5.2023 klo 9.00–10.45 (läsnäkokous)

28.9.2023 klo 9.00–10.45 (alustava)

30.11.2023 klo 9.00–10.45 (alustava)

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.45.

Liitteet

Liite 1. Pöytäkirjaluonnos 24.11.2022

Liite 2. Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat

Liite 3. Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat